

Hammond ērģeļu apraksts

Hammond ērģeles mūsu platuma grādos ir reta parādība, kas tādejādi šo instrumentu padara tik ļoti interesantu. Kā galvenos iemeslus varētu minēt to, ka šis instruments džeza mūzikā pieprasa specifisku spēles pieeju un labi attīstītu koordināciju, kā arī instrumenta dārdzību Eiropā.

Hammond ērģeles izgudroja un uzsāka ražot Lorens Hamonds (*Laurens Hammond*) tālajā 1934.gadā ASV. Šis instruments bija kā daudz lētāka alternatīva tradicionālajām stabuļu ērģelēm, tādā veidā paverot plašākas tirgus iespējas. Unikāls ir fakts, ka 1937.gadā “VEF” iegādājās licenci no L. Hamonda, lai sāktu ērģeļu ražošanu arī Latvijā. Diemžēl kara laikā lielākā daļa instrumentu tika iznīcināti un saglabājušies ir tikai pāris. Neviens no tiem nav darba kārtībā.

Hammond ērģeles priekšplānā džeza mūzikas aprindās iznesa Džimij Smits (*Jimmy Smith*) pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados. Viņš arī tiek uzskatīts par pamatlicēju džeza ērģeļspēlē, tehnikai, kuru izmanto visi mūsdienu *Hammond* ērģelnieki (*Tony Monaco, Pat Bianchi, Larry Goldings, Brian Charette* u.c), tajā skaitā arī Atis Andersons. Šī spēles tehnika, galvenokārt, no citiem taustiņinstrumentiem atšķiras ar to, ka ērģelnieks pats spēlē basa līniju (nav nepieciešams kontrabasists vai basģitārists). Par to pārsvarā atbild kreisā roka zemajā reģistrā apakšējam manuālim, kā arī kreisā kāja uz basa pedāļiem. Labā roka pilda harmonijas un pavadījuma funkcijas, tostarp spēlē arī melodiju un improvizāciju. Labā kāja atrodas uz ekspresijas pedāļa, kas kontrolē dinamiku. Ņemot vērā to, ka džeza jau tā ir sarežģīts mūzikas žanrs, savienot visu kopā ir pietiekami liels izaicinājums. Visticmāk, tieši tādēļ džeza ērģelnieki ir tik reta parādība. Cik zināms, Baltijā oficiāli apgūt *Hammond* ērģeļspēli mācību iestādēs nebija iespējams līdz 2020.gadam, kad radās iespēja pianistiem sākt apgūt šo instrumentu RDKS. Agrāk instrumenta spēle bija jāapgūst privāti ārpus Latvijas robežām.

Atis Andersons ir vienīgais *Hammond* ērģelnieks Baltijā, kurš šī gada jūlijā izlaida pirmo, šajā reģionā, klasiskā *Hammond* ērģeļu trio albumu ar nosaukumu “Organic City” - ierakstu izdevniecības *Jersika Records* paspārnē. Albumā dzirdami septiņi oriģināldarbi *fusion/jazzrock* stilā, apvienojot mūziķus: ģitāristu Āri Ozolu un sitaminstrumentālistu Andri Buiķi. Albums ir ieguvis atzinību Eiropas mērogā un ir pieejams vinila un straumēšanas formātos.